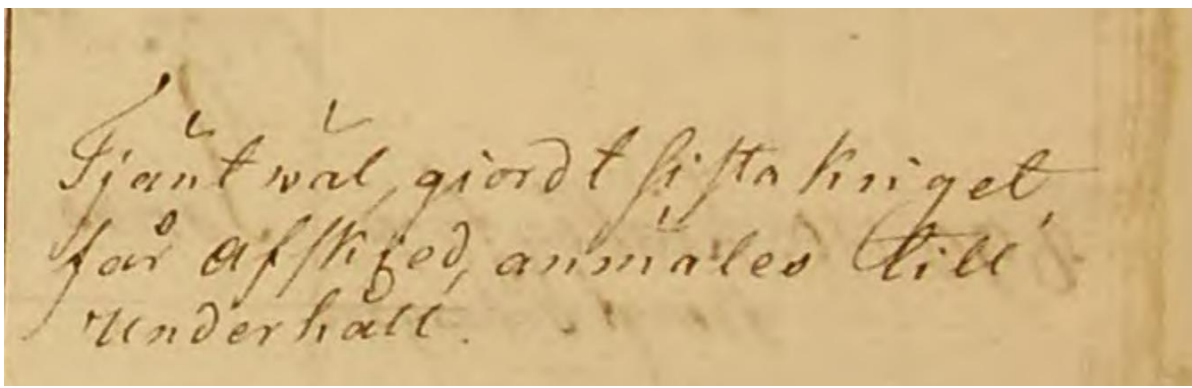

an-tecknat

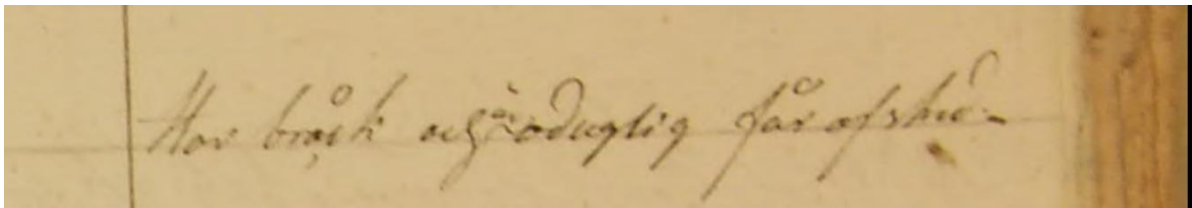
Medlemsblad för Sollentuna Släktforskare nr 1 - 2016

Generalmönsterrullor Västgöta-Dals regemente

”Tjänt väl, gjordt sista kriget, får afsked, anmäles till underhåll.”

Källa: Arkiv Digital

”Har bråk och är oduglig får afsked.”

Källa: Arkiv Digital

Läs mer om att forska om soldater på sid. 8

Ordförandens spalt	sid. 2	Krigs- och soldatforskning	sid. 8
Kalendarium	sid. 2	Kvinnlig jurist år 1915	sid. 9
Verksamhetsberättelse 2015	sid. 3	Flickors högre utbildning	sid. 10
Stadsarkivet o Stockholmskällan	sid. 6	Medlemsmötet	sid. 10
Släktforskarhörnan	sid. 7	Notiser	sid. 11

Sollentuna Släktforskare

c/o Margaretha Vinterholt
Engelbrekts väg 75B
191 62 Sollentuna

Hemsida: www.sollentunaslaktforskare.se
e-post: info@sollentunaslaktforskare.se
Plusgiro: 712 140-3

Föreningen, som är politiskt och religiöst obunden, bildades 1990 och har idag 226 medlemmar. Föreningen vill öka intresset för släktforskning, bland annat genom föreläsningar och studiebesök

---

Kalendarium

Torsdagen den 18 februari kl. 19.00
FÖREDRAG av Jan Eurenus: "Nyheter hos Arkiv Digital".

Måndagen den 22 februari kl. 18.30
ÅRSMÖTE. Därefter föredrag av Bo Lindberg: "Dödsorsaker i kyrkböckerna".

Tisdagen den 15 mars kl. 19.00
FÖREDRAG av Sven Olof Åkerlund: "Emigranter".

Lördagen den 19 mars kl. 11.00-15.00
SLÄKTFORSKNINGENS DAG i samarbete med biblioteket, Sollentuna centrum där det är Öppet hus.

Tisdagen den 5 april kl. 19.00
FÖREDRAG av Anna-Karin Westerlund: "Fader okänd".

Tisdagen den 19 april kl. 13.00
STUDIEBESÖK på Riksarkivet Arninge. Anmälan se sid. 11.

Torsdagen den 19 maj kl. 13.00
STUDIEBESÖK på Landsarkivet i Uppsala. Anmälan se sid. 11.

Föredragen äger rum i Amornasalen, Bibliotekshuset, Sollentuna centrum.

Släktforskarstöd ges kl. 10.00-14.30 onsdagarna 3/2, 24/2, 16/3, 6/4 och 27/4 på Sollentuna bibliotek, Sollentuna centrum. Boka tid i pärmen vid forskardatorn, max. en timme per familj och termin.

Ordföranden har ordet

God fortsättning på det nya året!

Välkommen till årsmötet måndagen den 22 februari och efterföljande föredrag om "Dödsorsaker i kyrkböckerna". Ni har väl noterat datumet i almanackan!

DNA är temat i år på Släktforskningens dag som infaller lördagen den 19 mars. Ni är många som frågat om detta ämne så passa på den 19:e när vi finns på biblioteket och har inbjudit en kunnig föredragshållare om DNA i släktforskningens tjänst. Några utställare som kan ge råd och tips hur man börjar släktforska och hur man kommer vidare i sin släktforskning kommer också att finnas på plats.

Vad mer som händer under våren kan ni se på Kalendariet i tidningen samt på vår hemsida.

Sverige har från årsskiftet fått en ny geografisk indelning i distrikt. Läs mer om detta på Rötter (www.genealogi.se).

Margaretha Vinterholt

Omslagsbilder: Generalmönsterrullor över Västgöta-Dals infanteriregemente, nr 574 år 1802 sid. 305 och nr 575 år 1813 sid. 302. Källa: Arkiv Digital.

an-tecknat

Medlemsbladet beräknas komma ut med fyra nummer per år och ingår i medlemsavgiften. Ansvarig utgivare: Margaretha Vinterholt tel. 08-754 24 96.

Redaktionsgruppen består av Agneta Berghem, Agneta Svensson, Birgitta Hassel, och Margaretha Vinterholt.

Manus och bilder skickas till: Margaretha Vinterholt: mvi11@tele2.se
Nästa nummer beräknas komma ut i april.

Tryck: Stocken - Snabbtryck AB, Sollentuna.

Sollentuna Släktforskare

Verksamhetsberättelse 2015

Inför föreningens årsmöte 2016 avger styrelsen följande verksamhetsberättelse för 2015.

Styrelse

Styrelsen har under året bestått av *Margaretha Vinterholt, ordförande, Margareta Lagerman, vice ordförande, Britt-Marie Sjöquist, sekreterare, Kjell Hassel, kassör, Agneta Berghem, Marianne Ljungström och Kaj Högländer.*

Styrelsen har under arbetsåret haft 12 protokollförda sammanträden förutom ett årsmöte i februari.

Antal medlemmar

Föreningen har nu 231 medlemmar (153 enskilda och 39 familjer). Under 2015 tappade vi 15 medlemmar men fick 27 nya. Ett nettotillskott med 12 medlemmar alltså.

Verksamhet under året

Föreningen har under året haft en omfattande verksamhet med bland annat mötesaftnar med föredrag, Släktforskningens dag, Temadag/Öppet Hus, forskarhjälp på biblioteket och studiebesök.

Årsmötet ägde rum den 19 februari. Föreningen firade 25-års jubileum i år, vilket uppmärksammades efter årsmötet. Ordförande inledde med några ord om hur föreningen bildades och några händelser under dessa år. Därefter åt vi smörgåstårta och skålade för föreningen. Sedan blev det kaffe och kaka. Hersby spelmän underhöll med vacker musik under kvällen, på nyckelharpa, gitarr och dragspel och hjälpte till att förgylla jubileet. 58 medlemmar deltog på årsmötet.

Tyvär vill ingen av medlemmarna ingå i Valberedningen. Detta arbete har då fallit på Styrelsen.

Kommunen anordnade i år en Föreningsdag den 7 juni på Edsvik. Den ersatte Föreningsmässan, som tidigare genomförts på hösten. Tyvärr hade vi inte resurser att ställa upp. Trots tidig anmälan var det med kort varsel som kommunen meddelade att

evenemanget verkligen skulle gå av stapeln. Onsdagen den 7 oktober inbjöd Kultur- och Fritidsnämnden i Sollentuna till en föreningsträff i Oxstallet, Edsvik. Vi fick där intrycket att föreningsdagen på Edsvik inte utföll så bra. Ej klart hur det blir nästa år med föreningsdag eller liknande.

Kultur- och fritidsnämnden har under våren inbjudit de ideella kulturföreningarna till två informationsmöten, som vi har deltagit i. Den 19 maj var det ett möte om samhällsinsats, ”En överenskommelse mellan kommunen och idéburna organisationer”. Vi skrev under överenskommelsen. Den 27 maj ordnade kommunen det andra informationsmötet. Denna gång handlade det om ”Trygghet & säkerhet” i kommunen. Båda mötena handlade om samarbete mellan kommunen och föreningarna.

Mötesaftnar

Onsdagen den 21 januari: Lars Hansén från Sällskapet Vallonättlingar berättade om ”Valloner och vallonkontrakt”. Kjell Åbrink skulle också ha deltagit men fick förhinder. 84 deltagare.

Torsdagen den 5 februari: Hans Bjernevik berättade om ”Digitala bilder i släktforskningen. Hur redigera video, kartor, fotografier?”. 55 deltagare.

Torsdagen den 16 april: Kalle Bäck, professor i historia, berättade om ”Torp och gårdar”. 61 deltagare.

Torsdagen den 10 september: Fredrik Mejster berättade om TV-programmet ”Allt för Sverige” och släktforskning mellan Sverige och Amerika. 43 deltagare. Tisdagen den 6 oktober: Thomas Fürth, docent i historia, föreläste om ”Släktforskning i Centraleuropa”. 44 deltagare.

Måndagen den 16 november: Håkan Johansson, Krigsarkivet, berättade ”Hur jag hittar information och bilder om enskilda soldater”. 62 deltagare.

Onsdagen den 2 december: Medlems-träff, ”Kom och dela med dig av dina kunskaper och ge tips!” Två medlemmar berättade hur de sammanställt sina respektive släktkrönikor. Vi fick hjälp att läsa och tyda gamla handstilar. En representant från Ancestry informerade om deras släktforskarprogram. En medlem berättade om släktforskarprogram hon leder. Scanner och kamera fanns tillgå för att visa hur man digitaliserar bilder. Vi diskuterade Facebook, hur man använder det och speciellt hur man kommer igång samt diskuterade *an-tecknat* digitalt. 54 deltagare.

Broschyren ”Lär känna din släkt”

Föreningens broschyr ”Känner du din släkt?” har uppdaterats och bytt namn och följer bättre i tiden. Texten har omarbetats och nya bilder har använts.

Tidningsartiklar

Även i år har vi lyckats få två lokaltidningar att skriva om vår förening. ”Vi i Sollentuna” kom med en artikel den 19-25 september samt ”Mitt i Sollentuna” den 22 september. Det var bra publicitet för föreningen och visade att det finns en släktforskarförening i Sollentuna. Vi fick sex nya medlemmar till följd av tidningsartiklarna.

Övriga aktiviteter

Forskarstöd vid släktforskartorn. Fem onsdagar under våren och fyra under hösten har kunniga och engagerade medlemmar funnits på biblioteket för att ge forskarstöd vid släktforskartorn.

Fredagen den 30 januari informerade vi Seniornet, Sollentuna om vår förening, vår hemsida och forskarstödet samt berättade hur man kommer igång med släktforskning. De tio deltagarna fick litet hjälp att komma igång med sin egen släktforskning. Mycket nöjda deltagare.

Lördagen den 21 mars genomfördes **Släktforskningens dag** över hela landet. Vi deltog på biblioteket med information om släktforskning och om vår förening. Utställare som deltog var Arkiv Digital, DIS-Öst, Elisabeth Thorsell och Claes Linder. Vi hade som vanligt gott samarbete

med bibliotekets personal. Mer än 65 personer besökte oss. Släktforskningens dag initieras av Sveriges Släktforskarförbund och temat i år var ”Släktforskning i Norden”.

Onsdagen den 6 maj anordnades studiebesök på Riksarkivet, Marieberg. Det var ett mycket informativt besök som var väldigt uppskattat med många tips om alla de handlingar och arkiv som finns där.

Släktforskardagarna i Nyköping ägde rum den 28-30 augusti. Föreningen representerades av Margaretha Vinterholt. Det var välbesökta dagar med Riksstämman samt olika föredragshållare och utställare.

Lördagen den 26 september genomfördes i år igen **Temadagen/Öppet hus** i biblioteket, Sollentuna Centrum. I år kom färre besökare, cirka 60 personer, än de tre tidigare åren. Förmodligen låg det fel i tiden. Trots det var det ett uppskattat evenemang av besökarna. Vi fick fem nya medlemmar den dagen.

Utställare var Storstockholms Genealogiska Förening, Arkiv Digital, DIS-Öst, Sällskapet Vallonättlingarna, Föreningen för Smedsläktsforskning samt Unga Släktforskare.

Tisdagen den 20 oktober anordnades studiebesök på Stockholmskällan, Stockholms stadsarkiv. Margareta Lagerman ordnade detta studiebesök liksom studiebesöket den 6 maj.

Inbjudan Arninge 20 år

Den 20 oktober firade Riksarkivet, Arninge att de har funnits i där i 20 år. Vår förening var en av de inbjudna gästerna!

Programmet var mycket välordnat och intressant. Det var två olika visningar av delar av de stora samlingar som finns där. Man berättade om Riksarkivets tillkomst, nuvarande verksamhet och framförallt en blick in i framtiden. Ytterligare en etapp skall byggas där Krigsarkivet skall rymmas och eventuellt Kungliga bibliotekets tidningsarkiv som finns i Bålsta. Beräknas klart 2018. Ett föredrag handlade om digitalt bevarande för obestämmd framtid. Tal hölls av både Jan Dahlström, avdelnings-chef, Riksarkivet och Björn Jordell, riksarkivarie.

Vi blev så inspirerade att vi, i samråd med personalen, beslöt att ordna ett studiebesök där nästa år. Håll utkik i Kalendariet!

Hemsidan

Som meddelades förra året sköter vi nu hemsidan själva. Varje år, sedan den skapades, har vi ett separat styrelsemöte om bara Hemsidan, dess utseende, innehåll, kontinuerlig uppdatering med mera. I år har vi lagt till nya flikar exempelvis Facebook, Pressklipp och Evenemang. Nytt är också att vi har lagt in en kalendersida. De fina huvudbilder vi har på hemsidan får vi från vår medlem Rolf Olsson.

www.sollentunaslaktforskare.se

Facebook

I år har vi skapat en egen grupp på Facebook "Sollentuna Släktforskare". Där skall vi marknadsföra våra evenemang. Vidare kan den fungera som ett diskussionsforum för släktforskning. Förhoppningsvis kan det locka yngre släktforskare. Vid Öppet Hus den 26 september visade vi hur man kan använda Facebook.

Antavlan

Det finns fortfarande några antavlor kvar till försäljning.

Ekonomi

Den kompletta ekonomiska redovisningen presenterades vid årsmötet.

Kommunens Kultur- och fritidsnämnd har beviljat föreningen ett bidrag på 7 000 kronor, som vi tackar för. Kultur- och fritidsnämnden har beviljat nedsatt hyra för Amorinasalen och Tintommarummet. Dess-utom får föreningen annonsera gratis i Kulturkalendern samt på kommunens anslagstavlor. Kommunen sköter distributionen. Vidare marknadsförs våra aktiviteter i "Mitt i Sollentuna" under Kultur- och fritidsnämndens spalt och under rubriken På gång. Vi marknadsförs dessutom i "Vi i Sollentuna" och på Sollentuna biblioteks hemsida samt i "Rötters" evenemangs-förteckning.

an-tecknat

Föreningens medlemstidning har utkommit med 4 nummer under året. Tidningen sköts av en redaktionsgrupp bestående av Agneta Svensson, Birgitta Hassel och Inger Wahlstedt Franzén, Inger har avgått i och med nr 4-2015 och Agneta Berghem har tillkommit. Vi framför härmed ett hjärtligt tack till dem. Styrelsens representant i gruppen har varit Margaretha Vinterholt.

Biblioteket

Margareta Lagerman har haft ansvar för föreningens släktforskarhörna på huvudbiblioteket.

Släktforskarregistret

Släktforskarregistrets vara eller icke vara har varit uppe till diskussion. Det finns alltid tillgängligt vid föredragsaftnarna, men få tittar i det. När nya medlemmar betalat medlemsavgiften får de ett välkomstbrev och annan information samt en blankett att fylla i inom vilket geografiskt område de släktforskar eller i vilken släkt. Det fordras mycket arbete för att uppdatera registret.

Slutord

Det har varit ett stort antal deltagare på medlemsaktiviteterna.

Många nya medlemmar har tillkommit vilket gör att föreningen har ökat sitt medlemsantal. Detta visar att det är viktigt att föreningen visar upp sig och deltar på Släktforskningens dag och att vi anordnar Öppet Hus.

Forskarstödet på biblioteket är ett mycket uppskattat inslag i föreningens verksamhet.

Många medlemmar har ställt upp och hjälpt till i olika sammanhang. Till dessa riktas ett varmt tack.

Styrelsen tackar för det gångna året och önskar föreningen fortsatt framgång i sitt arbete.

Sollentuna 2015-12-31

Margaretha Vinterholt, Agneta Berghem, Kjell Hassel, Kaj Högländer, Margareta Lagerman, Marianne Ljungström och Britt-Marie Sjöquist

Studiebesök på Stockholms stadsarkiv

Vi var ett tjugotal medlemmar som besökte Stockholms stadsarkiv den 20 oktober. Lena Wiorek från arkivet och Annika Jägerholm från faktarummet på Stockholms Stadsmuseum gav oss givande beskrivningar av sina verksamheter. Lena berättade kort om stadsarkivet som dels är Stockholms stads kommunala arkiv, dels landsarkiv för Stockholms län med regionala statliga handlingar. En nyhet var att man nu kan få forskningshjälp under obegränsad tid för 600 kr i timmen. Sociala arkiv och sjukhusarkiv finns i depån i Frihamnen varifrån handlingar levereras en gång i veckan. Efter ombyggnaden av de publika utrymmena finns 25 forskardatorer utanför läsesalen.

Stockholmskällan

Stockholmskällan är Stockholms kulturarv på webben med utbildningsförvaltningen som huvudman. Den är uppbyggd kring olika teman som har anknytning till nutiden. Via Stockholmskällan går det att jämföra dagens karta med äldre kartor för att se hur staden har förändrats och för att finna äldre gatunamn. För denna och andra sökningar är det bra att känna till ett kvartersnamn. Kartan från 1733 var den första med kvartersnamn.

Se vidare på www.stockholmskallan.se

Detalj från 1930 års karta. Humlegården i övre högra hörnet och Johannes kyrkogård i övre kanten av bilden. Stockholmskällan

Stadsmuseet – Faktarummet och Digitala Stadsmuseet

Eftersom Stadsmuseet är stängt för ombyggnad har Annika och hennes kollegor i Faktarummet flyttat in hos Stadsarkivet på Kungsklippan 6 och är där fram till våren 2018.

Se www.stadsmuseet.stockholm.se

I Faktarummet finns en stor samling av stockholmsbilder, såsom fotografier, konst, pressklipp och kartor, det mesta är digitaliserat. Bilder kan beställas via e-post:

faktarummet.stadsmuseum@stockholm.se

Digitala Stadsmuseet innehåller en mängd bilder. Sök till exempel på geografisk plats eller något ämne. Klicka på bilden för att få den större och få information. Utskriftsfunktion finns under ”Ladda ner”. Bilderna får användas för icke-kommersiellt bruk. Man måste ange källa och fotograf. Vid tveksamhet kontakta Stadsmuseet.

Se www.digitalastadsmuseet.stockholm.se

Arkivet

Så var det dags för ett besök nere i arkivet med färgsymboler för varje våningsplan. Vi började med att vandra runt på våningen där bland annat bouppteckningar förvaras. Där finns även många volymer med Fattigbevis för de personer som saknade tillgångar vid dödsfallet.

I visningsrummet på våning 1 var ena bordet uppdukat med material om brott. I ett olycksfallsdiarium från polisen kan man finna utredningar vid dödsfall. Vi fick följa en persons brottsliga bana med kärleksbrev, domen som innehöll påsar med de kulor som använts vid brottet samt material från Långholmen. Det andra bordet innehöll material om barn med okända föräldrar.

Agneta Svensson

Släktforskarhörnan på Sollentuna bibliotek

Idag (januari 2015) består släktforskarhörnan på Sollentuna huvudbibliotek av en dator med ett flertal program för släktforskning och en bokhylla med många bra uppslagsverk och annan litteratur som är till hjälp i släktforskningen. Både dator och bokhylla finns på bibliotekets övre våning. När du kommer upp på våning 2 går du förbi läsfåtöljen med virkade mormorsrutor på vänster sida och rakt fram mot fönstret. Runt hörnet till höger om släktforskardatorn hittar du bokhyllan.

Bokhyllan

Mycket finns idag på nätet men ibland går ändå inget upp mot ett gammalt hederligt uppslagsverk. I hyllorna har under åren samlats ett flertal böcker som ger en första introduktion till hur man går till väga när man vill släktforska. Men här finns också ”Svenskt biografiskt lexikon” utgivet av Riksarkivet, ”Svenska män och kvinnor” och Elgenstiernas verk över adelsläkter. Du hittar även ett verk om svenska smedsläkter.

Den som börjar släktforska hakar oftast upp sig ganska snart på frågan om var en ort ligger i landet. Utan klarhet om det geografiska läget är det svårt att komma vidare. Här kan släktforskarhyllan hjälpa dig en bra bit framåt eftersom den har en riktig raritet – Carl Martin Rosenbergs ”Geografiskt-Statistiskt Handlexikon öfver Sverige” som gavs ut åren 1882 och 1883. Verket innehåller 2 300 sidor med cirka 65 000 artiklar om byar, gårdar, socknar, städer, landskap, sjöar, vattendrag, häradar, stift med mera. Det anses vara den mest omfattande geografiska sammanställningen över Sverige dittills och har länge gällt som ett referensverk i sin genre. Den faksimilutgåva som finns i biblioteket gavs ut 1982 och består av fyra band. En CD-utgåva av verket finns även tillgänglig i släktforskardatorn.

Vidare finns i bokhyllan ”Svenska orter: Atlas över Sverige med Ortsbeskrivning” av Karl D. P. Rosén (medarbetare), ett uppslagsverk som även det är till stor nytta när man ska lokalisera till exempel en ort eller socken. Materialet finns också tillgängligt på en DVD på släktforskardatorn.

Vårt att nämna är även Erik Åkerhielms

”Svenska gods och gårdar” i två band från 1930.

Har du gott om tid föreslår vi att du sätter dig i en av fåtöljerna och fördjupar dig i någon del av Släktforskarnas årsbok. Du kan vara helt förvissad om att hitta en engagerande släkthistoria som tar dig tillbaka i tiden och gör att du kanske för ett tag glömmer verkligheten runt omkring dig. Glöm inte heller bort att vi här har flera släktforskartidningar, både vårt eget medlemsblad *an-tecknat* och från andra föreningar och organisationer.

Margareta Lagerman

Foto: Agneta Berghem

Datorn

På Sollentuna Bibliotek finns även en släktforskardator med de vanligaste programmen och söktjänsterna. Det är den dator som föreningen använder för sitt släktforskarstöd men den går även att boka för eget arbete i kalendern på bordet bredvid datorn. Om du går in på vår hemsida (www.sollentunaslaktforskare.se) och tittar under Släktforskning, Hjälpmedel så finner du en lista över de program som finns på datorn.

Birgitta Hassel

Krigs- och soldatforskning

Vid föredraget i november gästades vi av Håkan Johansson från Krigsarkivet. Nedan följer något av det som vi fick lära oss.

Krigsarkivet är arkivmyndighet för försvaret och ligger på Banérgatan 64 i Stockholm där material fram till år 1900 finns. Nyare material förvaras i fjärrdepå och därifrån sker hämtning på tisdagar och fredagar. Arkivet har handlingar om vårt försvar från år 1535. Där finns kartor, ritningar, fotografier, böcker och tidskrifter. Deras vetenskapliga bibliotek omfattar bland annat militärhistoria, krigsväsen och geografi. Krigsarkivet är en del av Riksarkivet som lyder under Kulturdepartementet.

År 1619 kom Gustav II Adolfs Krigsfolksordning som har bra material med rullor. Den upphörde år 1680. En tiomannagrupp av bönder bildade ett rote och en skulle bli soldat. Under åren 1621-1721 dog var tredje vuxen man i samband med krig antingen direkt i kriget, under färd dit eller av sjukdomar.

Det yngre indelningsverket var i bruk från 1682 till 1901. En del av jordskatten omvandlades till skyldighet att hålla soldat. Alla bönder delades in i rotar som skulle ha en soldat och ett torp som bönderna ägde. Bönderna skulle hjälpa soldaten att leva av åkern. Varje landskap hade ett regemente med fotsoldater, infanterister. Ett kompani bildades av 150 soldater och åtta kompanier utgjorde ett regemente.

Ryttare fanns i kavalleriförband: dragon, husar, hästjägare. Kavalleriskvadronen bestod vanligen av 2-4 kompanier.

Båtsmän var örlogsflottans soldater och de var organiserade i båtsmanskompanier. Även båtsmännen fick ett eget torp att bruka och bönderna hade förpliktelser att hjälpa till. Båtsmanskompanier fanns i Stockholm och Karlskrona.

Förutom den indelta armén hade Sverige en värvad armé från år 1812, beväringen. Denna armé var oftast placerad i städer, garnisoner. Livregementena bestod av värvade soldater, bland annat Svea

livgarde. Den värvade armén var föregångare till den allmänna värnplikten.

Var hittar jag mina anor?

NAD, Nationell arkivdatabas, är en bra ingång för att leta i arkiv.

C. L. Grills böcker (i två band) om det svenska indelningsverket beskriver 1855 års organisation. Via sockenregistret hittar du regementets namn, kompani och kompaninummer. Böckerna finns bland annat i släktforskarhyllan på Sollentuna bibliotek och i släktforskardatorn.

Generalmönsterrullorna upprättades i fyra exemplar. Ett av dem förvaras på respektive landsarkiv i landskansliets arkiv. Den kan vara bra att titta i alla exemplaren då det kan finnas anteckningar i marginalen. I dessa rullor anges soldatens ålder då han blev uttagen.

För 1885-1920 finns stamrullor med stamanställda och de indelta soldater som fortfarande var i tjänst. Dessa rullor förvaras i regementsarkiven.

På generalstabskartan är de olika soldatorn markerade. Det gjordes syn på torpen och protokoll över detta finns i respektive regementes arkiv.

Du kan också titta i bland annat hästrullor, sjukrullor vid garnisonssjukhus, kommen-deringsrullor och kontrakt.

När soldaten efter lång tjänst fick sluta kunde han få gratial vilket registrerades i Vadstena pensionskassa.

Du kan få hjälp av en arkivarie vid Krigsarkivet för 150 kronor per påbörjad kvart, max 1 timme. Ta med dig så mycket material som möjligt för att lättare få hjälp. Maila gärna och fråga.

För att ta del av till exempel sin manlige släktings värnpliktsförhållanden under 1900-talet är det viktigt att känna till var mannen bodde vid 47 års ålder då han blev utskrivet. Från cirka år 1919 finns stamkort per person.

Agneta Svensson

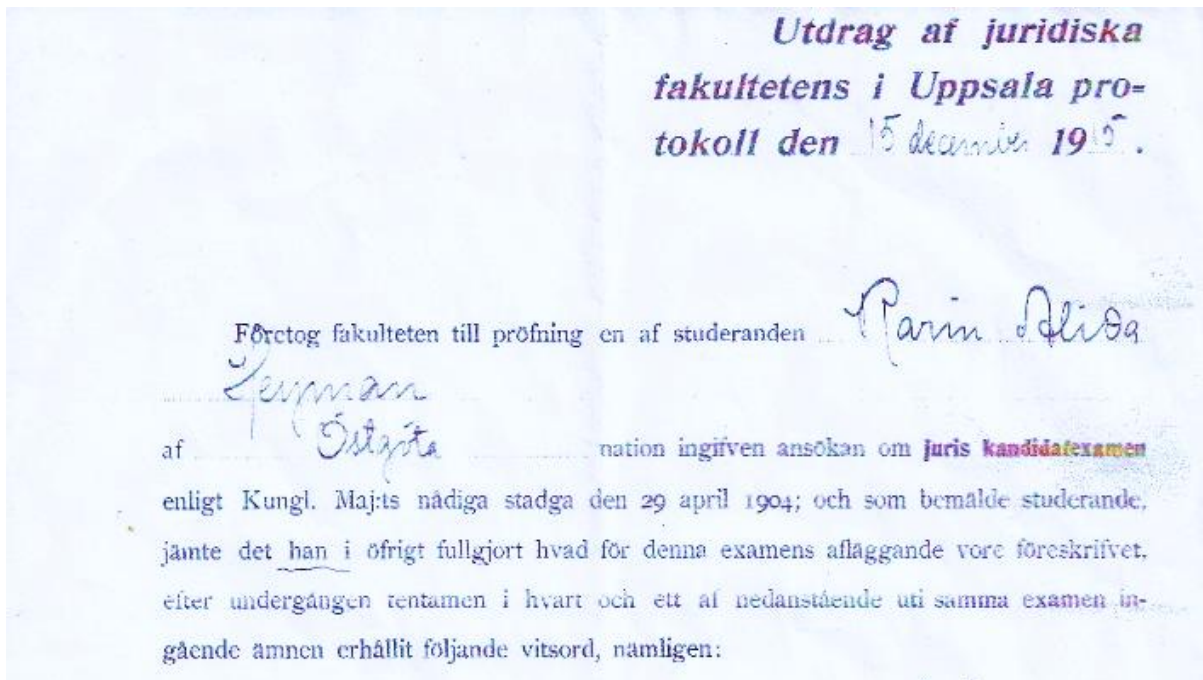

Kvinnlig jurist år 1915

Vår medlem Ulf Björck berättar här om sin mor Karin Björck som blev jur.kand. 1915.

Min mor Karin Björck, född 1892, avlade studentexamen år 1911 i Linköping. Då fick flickor ej gå i läroverk så hon och en annan flicka fick ta studentexamen som privat-ister. De var alltså två flickor som var uppe i 2 dagar och prövades i samtliga ämnen. I studentbetyget har man ändrat "han" till "hon".

Sedan läste hon juridik i Uppsala. (Jag har kvar originalbetyget.) Det var ovanligt att flickor läste juridik då. I den förtryckta betygsblanketten står det "han" och "honom". Vitsorden skrevs in för hand. Man ändrade alltså inte till "hon" och "henne".

Efter jur.kand.examen satt hon ting i Söderköping och reste ned till Jönköping för att hälsa på Göta hovrätts president. Han sade: "Är det den nya maskinskriverskan?" "Nej, jag är den nya notarien." Mor var den första kvinnan som satt ting i Göta hovrätt.

Ulf Björck

Göta hovrätt

Fotot är hämtat från www.gotahovratt.se

Fakta om flickors högre utbildning

Med anledning av vår medlem Ulf Björcks berättelse om hans mammas skolgång och jur.kandidatexamen beslöt vi i redaktionsgruppen att skriva några rader om hur skolväsendet förändrats genom åren för just flickor.

Det i Sverige 1849 bildade läroverket hade studentexamen som slutmål men var endast öppet för pojkar. Sedan den statliga tillsynen av den högre undervisningen ytterligare ökats genom läroverksstadgan 1878 skapades ett högre läroverk med nioårig studiegång fram till slutexamen och ett lägre läroverk med tre eller fem årskurser utan slutexamen. År 1905 fick även flickor tillträde till studier vid det lägre läroverket och på 1920-talet började de även antas till det högre, gymnasiet. Genom 1927 års läroverksstadga blev detta allmänt och flickorna behövde inte längre studera vid de avgiftsbelagda flickskolorna för att få tillträde till universiteten.

Flickskolorna, som börjat växa fram under senare delen av 1800-talet, var vid den tiden flickornas enda möjlighet till högre utbildning. Flickskolorna var privata och stod länge utanför det allmänna utbildningsväsendet men hade i stället stor frihet att utforma utbildningen och standarden växlade mellan skolorna. Från 1874 utgick statliga bidrag och därmed viss kontroll från myndigheterna. Kvinnliga studenter kunde få gymnasiekompetens på de flickskolor som hade tilldelats dimissionsrätt. Dimissionsrätt var motsvarigheten till studentexamen.

Medlemsmöte den 2 december 2015

För tredje året i rad anordnades ett medlemsmöte. Det var ett mycket bra och gemytligt medlemsmöte och många uttryckte sin uppskattning och var nöjda. Föreningen bjöd på glögg, kaffe, saffransbröd och pepparkakor.

Inledningsvis fick vi en kort presentation i Amorinasalen av Ann-Louise Paulsson från Ancestry om hur man får tillgång till allt deras material. Det finns bland annat samlingar som är intressanta för de som söker sina anförvanter som emigrerat till Amerika. Ann-Louise Paulsson stannade

Från 1870 fick kvinnor rätt att avlägga studentexamen samt rätt att studera vid den medicinska fakulteten och 1873 rätt att avlägga universitetsexamen inom alla ämnen. Att sedan få utöva det yrke man utbildat sig till var dock långt ifrån en rättighet för kvinnorna. Ett stort hinder var en paragraf i grundlagen som sade att "endast svenske män" hade rätt till statliga tjänster och därigenom stoppades kvinnor från att komma in på den akademiska arbetsmarknaden.

Förbättringarna för de kvinnliga juristernas arbetsvillkor kom långsamt och successivt. I slutet av 1800-talet beslutades att kvinnor fick vara rättegångsombud och 1918 antog Advokat-samfundet Sveriges första kvinnliga advokat. Behörighetslagen på 1920-talet gav kvinnor rätt att inneha en rad (men inte alla) statliga tjänster, och kvinnorna fick nu lov att arbeta som tingsnotarier och nämndemän. På 1940-talet fick kvinnorna till slut tillträde även till de högre domartjänsterna genom att karriärvägen för domarbanan öppnades för båda könen.

Agneta Berghem

kvar hela eftermiddagen och svarade på frågor.

Därefter förflyttade vi oss till Tintomamarummet. Gun-Inger Fridholm och Gitt Rosander Gerhardsson berättade kort hur de har sammanställt sina respektive släktkrönikor, vilka fanns till beskådande.

Upplägget med olika teman vid olika bord visade sig vara lyckat. Medlemmarna hade ombetts att ta med sig eget material om det var något de ville ha hjälp med och

några av våra medlemmar fanns till hands för att vägleda vid de olika stationerna. Theresa Nyman hjälpte till att tyda gamla handstilar.

Kjell Hassel visade hur man kan digitalisera gamla bilder. Stort tack till Kjell för att ha tagit med sig all utrustning för bildhanteringen. De som var intresserade av Facebook fick information av Magnus Kjellberg hur man använder det och speciellt hur man kommer igång. Margareta Takahashi Johnsson berättade om de släktforskarkurser hon arrangerar. Vi hade en station där man kunde diskutera medlemsbladet *an-tecknat*. På grund av höjda portokostnader ville vi undersöka om det fanns intresse att få *an-tecknat* som pdf-fil eller fortfarande i tryckt form. Några visade intresse för pdf-fil. Ingen förändring kommer att ske i nuläget men vi tar med oss frågan in i framtiden.

Folk cirkulerade mycket också tack vare stationerna, vilket var meningen. På styrelsemötet ett par dagar därefter beslöts att skicka e-post till våra medlemmar för att få feedback om vilka temastationer de vill ha på medlemsmötet 2016.

Tack också till Sollentunas Centrumledning som sponsrade oss med P-biljetter denna eftermiddag. Det uppskattades.

Margaretha Vinterholt

*Magasin i Arninge
Foto Barbro Kvist Dahlstedt
Hämtat från www.riksarkivet.se*

Styrelsen

Margaretha Vinterholt, ordförande
Tel. 08-754 24 96
e-post: mvi11@tele2.se

Margareta Lagerman, vice ordförande
Tel. 073-584 70 06
e-post: margareta.lagerman@spray.se

Britt-Marie Sjöquist, sekreterare
Tel. 08-35 67 99. e-post:
sekreterare@sollentunaslaktforskare.se

Kjell Hassel, kassör
Tel. 070-712 45 09
e-post: kjell.hassel@ordratt.se

Agneta Berghem
Tel. 073-705 03 07
e-post: agneta.berghem@gmail.com

Kaj Högländer
Tel. 08-626 73 66
e-post: k.hoglander@hotmail.com

Marianne Ljungström
Tel. 08-590 886 56

Vårens studiebesök

I vår anordnar föreningen två studiebesök.

Tisdagen den 19 april kl. 13.00 är du välkommen att följa med på studiebesök till **Riksarkivet i Arninge**. Adress: Mätlingan 17. Besöket innefattar en rundvandring i deras nya fina lokaler och en särskild visning av handlingar och material med tema "Kontrollsverige". Vad detta kan innebära får var och en tänka ut i sin fantasi.

Torsdagen den 19 maj kl. 13.00 besöker vi **Landsarkivet i Uppsala**. Adress: Arkivcentrum, von Kræmers allé 19. Mer information kommer i nästa nummer.

Anmäl dig till Margareta Lagerman e-post margareta.lagerman@spray.se eller telefon 073-584 70 06.

Från och med i år tar föreningen ut en avgift om 50 kronor per person och studiebesök.

Styrelsen

Välkomna till
Sollentuna
Släktforskare

Årsmöte

Måndagen den 22 februari kl. 18.30
i Amornasalen, Bibliotekshuset, Sollentuna centrum

Motioner ska vara inlämnade senast söndagen den 31 januari till ordföranden,
via brev eller e-post.

Efter årsmötet föredrag av Bo Lindberg:
Dödsorsaker i kyrkböckerna

Föredrag

i Amornasalen, Bibliotekshuset, Sollentuna centrum
Kaffeservering. Entré 50 kr. för icke-medlemmar

Torsdagen den 18 februari kl. 19.00

Nyheter hos Arkiv Digital

Jan Eurenus, Arkiv Digital

Tisdagen den 15 mars kl. 19.00

Emigranter

Från Hälsingland till North Dakota
En berättelse om hur fyra generationer utvandrare från samma familj slog ner sina
bopålar i Nordamerika.

Sven Olof Åkerlund

Tisdagen den 5 april kl. 19.00

Fader okänd

Anna-Karin Westerlund, f.d. förste arkivarie Landsarkivet Uppsala